

HOOGFEEST VAN HET HEILIG SACRAMENT (Overweging A-jaar, 11 juni 2023)

Ouderen onder ons, waar ik nu ook bij hoor, hebben vroeger misschien nog deelgenomen aan de sacramentsprocessies, of hebben daar herinneringen aan. Het maakte deel uit van het rijke Roomse Leven. De voorbereidingen begonnen hiervoor al op school. School en parochie werkten bij kerkelijke feesten in die tijd samen. Als misdienaars, gekleed in de feestelijke rode toog met witte superplie, namen we actief deel aan de processie. Vóórop in de stoet speelde de fanfare. Daarachter liepen leden van verenigingen met hun vaandels, schoolkinderen met hun ouders, bruidjes in processiekleren met palmtakken, het kerkkoor, misdienaars met wierook gevolgd door leden van het parochiebestuur die een baldakijn droegen, waaronder de pastoor met vergulde koorkap de monstrans droeg met het Allerheiligste en daarna de biddende en

zingende gelovigen. Als de pastoor met de monstrans voorbijkwam, knielden de mensen en maakten een kruisteken. De processie ging naar het dichtst-bij-zijnde bos waar tijdelijk een houten altaar was gebouwd. Hier werd de Eucharistie gevierd, waarna de optocht weer terugkeerde naar de kerk waar het Allerheiligste ter aanbedding op het altaar werd uitgesteld na een kort lof. Ik heb er dankbare herinneringen aan.

De oorsprong van het feest van het H. Sacrament ligt in de Middeleeuwen, in de visioenen van de kloosterzuster Juliana van Cornillion (begin 13de eeuw). Zij was augustines in Luik. In die visioenen sprak Jezus de wens uit om een liturgisch feest in te stellen waarop gelovigen het Allerheiligste Sacrament konden aanbidden, opdat hun geloof zou groeien. Zo werd het feest voor het eerst in het bisdom Luik gevierd en later in omringende bisdommen. In 1264 voerde paus Urbanus IV het als verplicht hoogfeest in voor de hele kerk, een vrije feestdag. Deze paus vroeg aan de grootste theoloog van die tijd, *Thomas van Aquino* een lofzang te schrijven, het bekende gezang: het *Pange Lingua* met daarin het bekende *Tantum Ergo* (GvL 838).

Dit hebben wij als Andreaskoor met u ook jarenlang gezongen. De processie vond toen niet meer plaats buiten de kerk maar in de kerk zelf. Nu zingen we het op het einde van deze viering. Op de Sacramentsdag wordt de aanwezigheid van Jezus herdacht in de viering van de Eucharistie. Brood uit de hemel gaf Hij ons te eten. Dit is het thema van de viering van vandaag.

Dit thema vinden ook terug in beide lezingen. In de eerste lezing herinnert Mozes zijn volk aan het geschenk dat God hen gaf toen ze dreigden van honger om te komen in de woestijn. Op deze tocht naar het beloofde land verloren zij af en toe het vertrouwen in God. De God die hen bevrijd had uit de slavernij in Egypte. Eens toen ze in de woestijn geen voedsel konden vinden om eten klaagden ze: 'Kan God ons wel te eten geven, hier, midden in de woestijn? Mozes sloeg wel op de rotsen en

daar stroomde veel water uit. Maar brood en vlees voor zijn volk, kan hij daar ook voor zorgen?' Toen God dat hoorde werd hij kwaad op zijn volk. Maar in Zijn goedheid liet Hij brood naar beneden komen, het leek alsof het regende. Het volk kreeg eten uit de hemel en later vlees van vogels die God uit de hemel naar beneden liet vallen. Mozes herinnert zijn volk aan de boodschap dat de mens niet van voedsel alleen leeft, maar van alles wat komt uit de mond van God.

In de evangelielezing maakt Jezus ons duidelijk waar het om gaat als Hij zegt: 'Ik ben het levende brood dat uit de hemel is neergedaald. Als iemand van dit brood eet, zal hij leven in eeuwigheid'. Zijn brood dat uit de hemel is neergedaald, is niet het manna zoals de voorvaderen vroeger in de woestijn kregen. Nee, wie Jezus brood eet zal in eeuwigheid leven. Jezus geeft niet alleen eeuwig leven, Hij is ook het eeuwige leven.

Jezus voedde zich met het Woord van God, zijn Vader. Wij kunnen ons voeden met Jezus, met zijn Woord, zijn Geest en met de voorbeelden die Hij ons gaf tijdens Zijn leven in zijn omgang met mensen, vooral met de misdeelden. Als Andreaskoor zingen wij tijdens de Eucharistievieringen regelmatig over Brood. Vandaag gaan drie gezangen over brood. Hierin laten we horen waar het bij dit 'brood' om gaat: brood om te delen, brood van de liefde, brood om niet verloren te gaan, voedsel om verder te gaan, de honger stillen, elkander begroeten van mens tot mens, verbonden worden met iedereen, maaltijd houden met Hem die zijn leven tot voedsel brak, brood dat u brengen zal een nieuw leven dat altijd blijft, teken van liefde gegeven in ons bestaan om in Gods naam de weg van Jezus te gaan.

In het Onze Vader bidden we ook om brood: 'Geef ons heden ons dagelijks brood'. Hierbij gaat het niet alleen om brood maar ook om hulp en bijstand in onze pijnlijke en moeilijke situaties. Mensen in Oekraïne bidden dan ook om schoon drinkwater nu de dam opgeblazen is en in de winter baden zij ook om licht en warmte toen hun centrales gebombardeerd werden en natuurlijk om vrede in deze wrede oorlog. Moge God hen en ons brood geven uit de hemel

Andreaskoor (SV).

Foto: Sacramentsprocessie te Gestel. Uit: M. van der Plas & J. Roes (1973). *De Kerk gaat uit: Familiealbum van een halve eeuw Katholiek leven in Nederland*. Bilthoven: Ambo.

Uitstalling H. Sacrament Andreaskerk Weurt, 11 juni 2023